

OBSAH

PREDHOVOR	11
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	13
ÚVOD.....	15

PRVÁ KAPITOLA

MEDZINÁRODNOPRÁVNA SUBJEKTIVITA EURÓPSKEJ ÚNIE AKO ZÁKLADNÝ PREDPOKLAD PRÁVOMOCI UZAVIERAŤ

MEDZINÁRODNÉ ZMLUVY	20
1. Medzinárodnoprávna subjektivita – vymedzenie	20
2. Medzinárodnoprávna subjektivita Európskej únie	26
Zmluva o založení Európskeho spoločenstva uhlia a ocele	29
Zmluva o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva	29
Zmluva o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu	30
Zmluva o Európskej únii	31
Amsterdamská zmluva	33
Zmluva z Nice	36
Konvent o budúcnosti Európskej únie a Zmluva o Ústave pre Európu	37
3. Rozsah medzinárodnoprávnej subjektivity Európskej únie	39
3.1 Pohľad medzinárodného práva	40
3.2 Pohľad práva Európskej únie	45

DRUHÁ KAPITOLA

PRÁVOMOC EURÓPSKEJ ÚNIE UZAVIERAŤ

MEDZINÁRODNÉ ZMLUVY	49
1. Medzinárodná zmluva v práve Európskej únie	49
2. Existencia právomoci Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy	50
2.1 Existencia a povaha právomoci ako dve samostatné otázky	50
2.2 Zásada prenesenia právomocí ako základ existencie právomoci Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy	52

2.3 Článok 216 odsek 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie ako základný rámec pre vymedzenie právomoci Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy	53
2.4 Právomoc Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy daná v prípadoch, keď to ustanovujú Zmluvy	58
Právomoc uzavrieť medzinárodnú zmluvu o pristúpení Európskej únie k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd	59
Právomoc uzavierať susedské medzinárodné zmluvy	62
Právomoc uzavierať medzinárodné zmluvy v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky	63
Právomoc uzavierať medzinárodné zmluvy o vystúpení členských štátov z Európskej únie	65
Právomoc uzavierať medzinárodné zmluvy o readmisii	67
Právomoc uzavierať medzinárodné zmluvy v oblasti výskumu, technologického rozvoja a pilotných projektov	68
Právomoc uzavierať medzinárodné zmluvy o podmienkach spolupráce v oblasti životného prostredia	70
Právomoc uzavierať medzinárodné zmluvy v oblasti spoločnej obchodnej politiky	72
Právomoc uzavierať medzinárodné zmluvy v oblasti rozvojovej spolupráce	75
Právomoc uzavierať medzinárodné zmluvy v oblasti hospodárskej, finančnej a technickej spolupráce s tretími krajinami	77
Právomoc uzavierať medzinárodné zmluvy v oblasti humanitárnej pomoci	78
Právomoc uzavierať medzinárodné zmluvy o pridružení	79
Právomoc uzavierať medzinárodné zmluvy o systéme výmenných kurzov eura vo vzťahu k menám tretích štátov a medzinárodné zmluvy týkajúce sa menových otázok alebo otázok devízového režimu	82
2.5 Právomoc Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy v prípadoch, keď je uzavretie medzinárodnej zmluvy potrebné na dosiahnutie jedného z cieľov ustanovených zmluvami v rámci politik Európskej únie	86

2.5.1	Základné znaky právomoci	88
	Absencia explicitne priznanej právomoci Európskej únie uzavierať medzinárodnú zmluvu	88
	Nevyhnutnosť uzavretia medzinárodnej zmluvy s ohľadom na dosiahnutie cieľa vnútornej právomoci	89
	Ustanovenie cieľa Zmluvami v rámci politik Európskej únie	91
2.5.2	Vplyv rozhodovacej činnosti Súdneho dvora na právomoc	91
	Počiatky koncepcie implicitných právomocí – <i>Fédéchar</i>	92
	Zrod implicitnej právomoci uzavierať medzinárodné zmluvy – ERTA	93
	Princíp komplementarity vnútornej a vonkajšej právomoci – <i>Kramer</i>	97
	Medzinárodná zmluva ako nevyhnutný nástroj na dosiahnutie cieľa vnútornej právomoci – stanovisko 1/76	98
	Sumarizácia ustálenej judikatúry Súdneho dvora – stanovisko 1/03	101
	Implicitná právomoc odvodená na základe právomoci priznanej v súlade s článkom 352 Zmluvy o fungovaní Európskej únie – stanovisko 1/94 a stanovisko 2/94	102
2.6	Právomoc Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy daná v prípadoch, keď je uzavretie medzinárodnej zmluvy ustanovené v právne záväznom akte Európskej únie	107
	Pojem právne záväzný akt Európskej únie	107
	Právne záväzný akt Európskej únie ako základ právomoci Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy	111
	Historický rozmer právomoci	113
	Priestor pre uplatnenie právomoci	114
2.7	Právomoc Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy daná v prípadoch, keď sa uzavretie medzinárodnej zmluvy môže dotknúť spoločných pravidiel Európskej únie alebo pozmeniť ich pôsobnosť	118
2.7.1	Článok 216 odsek 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie ako základný rámec daný primárnym právom	118

2.7.2	Pôvod právomoci	120
	Zrod právomoci – ERTA	120
	Upustenie od podmienky výkonu spoločných politik – stanovisko 2/91	121
	Rozsudky o spoločnom nebi	122
	Sumarizácia ustálenej judikatúry Súdneho dvora – stanovisko 1/03	124
2.7.3	Spoločné pravidlá ako ústredný pojem právomoci	125
2.7.4	Podmienky, za ktorých sa medzinárodná zmluva môže dotknúť spoločných pravidiel alebo pozmeniť ich pôsobnosť	129
	Východiská stanovené v rozsudku v prípade ERTA	129
	Dopad na spoločné pravidlá aj pri neexistencii rozporu s nimi – stanovisko 2/91	130
	Rozsudky o spoločnom nebi	131
	Sumarizácia ustálenej judikatúry Súdneho dvora – stanovisko 1/03	131
2.8	Existencia právomoci Európskej únie – úvahy <i>de lege ferenda</i>	135
	Zachovanie súčasného <i>status quo</i>	136
	Rozšírenie prípadov explicitnej právomoci pri zachovaní implicitnej právomoci	137
	Vytvorenie komplexnej právomoci Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy	138
3.	Povaha právomoci Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy	140
3.1	Všeobecná charakteristika právomocí Európskej únie	141
	Výlučná právomoc Európskej únie	141
	Zdieľaná právomoc Európskej únie	145
	Teória preempcie	148
	Právomoc v oblasti hospodárskej politiky, politiky zamestnanosti a sociálnej politiky	151
	Koordinačná, podporná, alebo doplnková právomoc Európskej únie	152
	Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika	154

3.2	Výlučná právomoc Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy	155
3.2.1	Výlučná právomoc Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy daná článkom 3 odsek 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	155
3.2.2	Výlučná právomoc Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy daná článkom 3 odsek 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	156
	Výlučná právomoc Európskej únie uzavierať medzinárodnú zmluvu, ak je jej uzavretie ustanovené v legislatívnom akte Európskej únie	157
	Výlučná právomoc Európskej únie uzavierať medzinárodnú zmluvu, ak je jej uzavretie nevyhnutné na to, aby Európska únia mohla vykonávať svoju vnútornú právomoc	161
	Výlučná právomoc Európskej únie uzavierať medzinárodnú zmluvu, ak môžu byť jej uzavretím dotknuté spoločné pravidlá alebo pozmenený rozsah ich pôsobnosti	166
	Problematické rozmery článku 3 odsek 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	172
3.3	Delená právomoc Európskej únie a jej členských štátov uzavierať medzinárodné zmluvy	176
3.4	Povaha právomoci Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy – úvahy <i>de lege ferenda</i>	178
	Postupné posilňovanie vonkajšej výlučnej právomoci	178
	Zachovanie súčasného <i>status quo</i> v otázke povahy právomoci Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy	181
	Zúženie rozsahu vonkajšej výlučnej právomoci EÚ v prospech iných právomocí	181
4.	Právny základ ako dôkaz právomoci Európskej únie uzavierať medzinárodné zmluvy	182
4.1	Substantívny právny základ	182
4.2	Procesný právny základ	185

TRETIA KAPITOLA

MEDZINÁRODNÉ ZMLUVY UZAVIERANÉ

EURÓPSKOU ÚNIOU	186
1. Medzinárodné zmluvy uzavierané výlučne Európskou úniou	186
2. Zmiešané zmluvy	190
2.1 Teoretické aspekty zmiešaných zmlúv	190
2.1.1 Pojem zmiešaná zmluva	191
2.1.2 Kategórie zmiešaných zmlúv	200
Dôvod, pre ktorý sú zmiešané zmluvy uzavierané, ako kritérium kategorizácie zmiešaných zmlúv	204
Kvalita právomoci uzavierať zmiešané zmluvy ako kritérium kategorizácie zmiešaných zmlúv	205
Počet zmluvných strán zmiešaných zmlúv ako kritérium kategorizácie zmiešaných zmlúv	206
2.2 Zmiešané zmluvy a ich úprava v primárnom práve	207
2.3 Zmiešané zmluvy v rozhodovacej činnosti Súdneho dvora	208
3. Osobitné prípady medzinárodných zmlúv	213
3.1 Medzinárodné zmluvy uzavierané len členskými štátmi v rámci vonkajšej výlučnej právomoci Európskej únie	214
3.2 Medzinárodné zmluvy uzavierané len členskými štátmi v rámci vonkajšej delenej právomoci Európskej únie a jej členských štátov	217

ŠTVRTÁ KAPITOLA

PROCES UZAVIERANIA MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV

NA ÚROVNI EURÓPSKEJ ÚNIE	221
1. Článok 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie ako základný rámec pre úpravu procesu uzavierania medzinárodných zmlúv na úrovni Európskej únie	222
2. Jednotlivé etapy procesu uzavierania medzinárodných zmlúv na úrovni Európskej únie	225
2.1 Rokovanie o medzinárodnej zmluve	225
2.1.1 Rozhodnutie Rady o poverení na začatie rokovania	226
2.1.2 Smernice na rokovanie	228
2.1.3 Osobitný výbor	231

2.1.4	Povinnosť informovať Európsky parlament	233
2.1.5	Osobitný prístup pre rokovania o budúcej zmiešanej zmluve	236
2.1.6	Osobitná úprava pre medzinárodné zmluvy uzavierané podľa článku 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a podľa článku 219 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	240
2.2	Podpis medzinárodnej zmluvy	242
2.2.1	Rozhodnutie Rady poverujúce na podpis medzinárodnej zmluvy	243
2.2.2	Podpis medzinárodnej zmluvy v mene Európskej únie	244
2.2.3	Predbežné vykonávanie medzinárodnej zmluvy	245
2.2.4	Povinnosť informovať Európsky parlament	247
2.2.5	Osobitný prístup pri podpise a predbežnom vykonávaní zmiešanej zmluvy	247
2.2.6	Osobitná úprava pre medzinárodné zmluvy uzavierané podľa článku 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a podľa článku 219 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	250
2.3	Uzavretie medzinárodnej zmluvy	251
2.3.1	Rozhodnutie Rady o uzavretí medzinárodnej zmluvy	253
2.3.2	Úloha Európskeho parlamentu pri prijímaní rozhodnutia Rady o uzavretí medzinárodnej zmluvy	255
2.3.3	Splnomocnenie vyjednávača na schválenie budúcich zmien medzinárodnej zmluvy v mene Európskej únie	257
2.3.4	Osobitný prístup pri uzavieraní zmiešanej zmluvy	258
2.3.5	Osobitná úprava pre medzinárodné zmluvy uzavierané podľa článku 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a podľa článku 219 Zmluvy o fungovaní Európskej únie	260
3.	Medzinárodné zmluvy uzavierané členskými štátmi v rámci vonkajšej výlučnej právomoci EÚ, resp. v rámci vonkajšej delenej právomoci	262
3.1	Autorizačné rozhodnutie Rady	262

PIATA KAPITOLA

**MIESTO MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV UZAVRETÝCH
EURÓPSKOU ÚNIOU V SYSTÉME PRÁVA EURÓPSKEJ ÚNIE,
ICH ZÁVÄZNOSŤ A ÚČINKY**

	266
1. Miesto medzinárodných zmlúv uzavretých Európskou úniou v systéme práva Európskej únie	266
2. Záväznosť medzinárodných zmlúv uzavretých Európskou úniou	270
3. Účinky medzinárodných zmlúv uzavretých Európskou úniou	276
3.1 Požiadavka jednotnej aplikácie a účinkov v celej Európskej únii	276
3.2 Priamy účinok medzinárodných zmlúv uzavretých Európskou úniou	277
3.2.1 Priamy účinok a priama aplikovateľnosť medzinárodných zmlúv uzavretých Európskou úniou	278
3.2.2 Priamy účinok medzinárodných zmlúv uzavieraných Európskou úniou v judikatúre Súdneho dvora	279
Vylúčenie priameho účinku pri medzinárodných zmluvách GATT	280
Vylúčenie priameho účinku pri medzinárodných zmluvách WTO	281
Priamy účinok medzinárodných zmlúv o voľnom obchode	283
Priamy účinok medzinárodných zmlúv o pridružení	283
Priamy účinok medzinárodných zmlúv o partnerstve a spolupráci	284
Priamy účinok Dohody o Európskom hospodárskom priestore	285
3.2.3 Test priameho účinku medzinárodných zmlúv uzavretých Európskou úniou.....	286
3.2.4 Horizontálny a vertikálny priamy účinok medzinárodných zmlúv uzavretých Európskou úniou.....	287
3.3 Nepriame účinky medzinárodných zmlúv uzavretých Európskou úniou	288
ZÁVER	292
POUŽITÁ LITERATÚRA	301
PREHLAD CITOVANEJ JUDIKATÚRY SÚDNEHO DVORA	307